

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN FÖR VILTMÄSTARE
2009**

Grunder för fristående examen

SPECIALYRKESEXAMEN FÖR VILTMÄSTARE
2009

© Utbildningsstyrelsen 2010

Edita Prima Oy

Helsingfors 2010

ISBN 978-952-13-4447-3 (hft.)

ISBN 978-952-13-4448-0 (pdf)

18.11.2009

53/011/2009

Giltighetstid: **Fr.o.m. 1.1.2010 tillsvidare**

De stadganden på vilka befogenheten
att utfärda föreskriften bygger på
L 631/1998 13 § 2 mom

Upphäver UBS:s föreskrift
15.5.1995 nr 92/011/95

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR VILTMÄSTARE

Utbildningsstyrelsen har beslutat om grunderna för specialyrkesexamen för viltmästare. Examensgrunderna ska iakttas fr.o.m.1.1.2010 . Examensprestationer som påbörjats innan föreskriftens ikraftträdande kan fullföljas enligt grunderna 15.5.1995 nr 92/011/95 t.o.m.31.12.2011.

Examenskommissionen och examensarrangören kan inte lämna examensgrunderna obeaktade eller avvika från dem.

När utbildning som förbereder för en fristående examen anordnas, beslutar utbildningsanordnaren om innehållet i utbildningen och ordnandet av utbildningen i enlighet med examensgrunderna. Den som deltar i utbildningen skall som en del av utbildningen beredas möjlighet att avlägga en fristående examen.

Generaldirektör

Timo Lankinen

Undervisningsråd

Jouni Suoheimo

Bilaga

Specialyrkesexamen för viltmästare 2009

INNEHÅLL

1. Fristående examina	7
1.1 Anordnande av fristående examina	7
1.2 Avläggande av fristående examen	7
1.3 Grunderna för fristående examen.....	7
1.4 Personlig tillämpning i fristående examen.....	8
1.5 Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen.....	8
1.6 Betyg	8
1.7 Utbildning som förbereder för fristående examen.....	9
2. Uppbyggnaden av specialyrkesexamen för viltmästare.....	9
Examensdelarna.....	9
3. Kraven på yrkesskicklighet i specialyrkesexamen för viltmästare och grunderna för bedömningen.....	10

OBLIGATORISKA EXAMENSDELAR

3.1 Kännedom om viltbranschens verksamhetsmiljö och lagstiftningen som berör branschen	10
a) Krav på yrkesskicklighet.....	10
b) Mål och kriterier för bedömningen	10
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	12
3.2 Viltbiologi.....	12
a) Krav på yrkesskicklighet.....	12
b) Mål och kriterier för bedömningen	12
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	14
3.3 Viltvård.....	14
a) Krav på yrkesskicklighet.....	14
b) Mål och kriterier för bedömningen	14
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	16
3.4 Jakt	17
a) Krav på yrkesskicklighet.....	17
b) Mål och kriterier för bedömningen	17
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	20

VALFRIA EXAMENSDELAR

3.5 Planering av vård av viltets livsmiljö	20
a) Krav på yrkesskicklighet.....	20
b) Mål och kriterier för bedömningen	20
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	23

3.6	Utbildning och kommunikation	23
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	23
	b) Mål och kriterier för bedömningen	23
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	25
3.7	Företagsverksamhet inom viltbranschen	26
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	26
	b) Mål och kriterier för bedömningen	26
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	28
3.8	Viltforskning.....	28
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	28
	b) Mål och kriterier för bedömningen	28
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	29
3.9	Uppfödning och inplantering av vilt.....	29
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	29
	b) Mål och kriterier för bedömningen	29
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	31
3.10	Jakthundar.....	31
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	31
	b) Mål och kriterier för bedömningen	31
	c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	33

1 FRISTÅENDE EXAMINA

1.1 Anordnande av fristående examina

Examenskommissionerna som tillsätts av Utbildningsstyrelsen och består av representanter för arbetsgivare, arbetstagare, lärare och vid behov självständiga yrkesutövare ansvarar för anordnandet och övervakningen av fristående examina samt utfärdar examensbetyg. Examenskommissionerna gör ett avtal om anordnande av fristående examina med utbildningsanordnarna och vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser. Fristående examina kan inte anordnas utan giltigt avtal med examenskommissionen.

1.2 Avläggande av fristående examen

Fristående examen avläggs genom att examinanderna vid examenstillfällena i praktiska arbetsuppgifter påvisar det kunnande som förutsätts i examensgrunderna. Varje examensdel ska bedömas skilt för sig. Bedömningen görs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningssektorn. Inom branscher där det är vanligt med självständiga yrkesutövare tas även denna part i beaktande vid valet av bedömare. Bedömningen godkänns slutligen av examenskommissionen. Examensbetyg kan beviljas då examinanden har avlagt alla examensdelar som krävs med godkänt vitsord.

1.3 Grunderna för fristående examen

I examensgrunderna fastställs vilka delar och eventuella kompetensområden som hör till examen, uppbyggnaden av examen, den yrkesskicklighet som krävs i de olika examensdelarna, bedömningsgrunderna (målen och kriterierna för bedömningen) samt sätten att påvisa yrkesskicklighet.

En examensdel utgör ett delområde inom yrket som går att avskilja från den naturliga arbetsprocessen till en självständig helhet som kan bedömas. Kraven på yrkesskicklighet som beskrivs i de olika examensdelarna koncentrerar sig på de centrala funktionerna och verksamhetsprocesserna inom yrket samt på yrkespraxis inom den aktuella branschen. De omfattar även färdigheter som allmänt behövs i arbetslivet, till exempel sociala färdigheter.

Målen och kriterierna för bedömningen är härledda ur kraven på yrkesskicklighet. Målen för bedömningen anger de kunskapsområden som man vid bedömningen fäster särskild vikt vid. Definitionen av dessa mål underlättar också bedömningen av den aktuella arbetsprocessen. Bedömningen ska täcka alla de mål för bedömning som beskrivs i examensgrunderna. Kriterierna för bedömningen bestämmer den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet innehåller preciserande anvisningar om avläggandet av examen. Yrkesskickligheten påvisas i allmänhet i autentiska arbetsuppgifter. Sätten att påvisa yrkesskicklighet kan innehålla direktiv för bl.a. hur en examensprestation vid behov kan kompletteras så att alla krav på yrkesskicklighet blir beaktade.

1.4 Personlig tillämpning i fristående examen

Utbildningsstyrelsen har utfärdat en särskild föreskrift om personlig tillämpning.

1.5 Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen

Vid bedömning av yrkesskickligheten är det viktigt att ingående och noggrant granska hur examinanderna visar att de kan det som examensgrunderna förutsätter i kraven på yrkesskicklighet för den aktuella examensdelen. Vid bedömningen tillämpas de bedömningskriterier som fastställts i examensgrunderna. Bedömarna ska mångsidigt använda sig av olika och i första hand kvalitativa bedömningsmetoder. Används endast en metod, blir resultatet inte nödvändigtvis tillförlitligt. Vid bedömningen beaktas bransch- och examensspecifika särdrag i enlighet med examensgrunderna. Om examinanderna har tillförlitliga utredningar om tidigare påvisat kunnande, granskar bedömarna hur de motsvarar kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna. Bedömarna föreslår för examenskommissionen att kunnandet erkänns som en del av examensprestationen. Examenskommissionen fattar det slutliga beslutet om erkännande av tidigare påvisat kunnande som tillförlitligt utretts.

Bedömning av yrkesskicklighet är en process där insamling av bedömningsmaterial och dokumentering av bedömning spelar en viktig roll. Representanter för arbetslivet och lärare gör på trepartsbasis en noggrann och mångsidig bedömning. Examinanderna ska klart och tydligt få veta hur bedömningsgrunderna tillämpas i deras eget fall. De ska också ges möjlighet att själva bedöma sina prestationer. Examensarrangören gör upp ett bedömningsprotokoll över examensprestationen för den aktuella examensdelen som undertecknas av bedömarna. Till en bra bedömningsprocess hör också att efter detta ge examinanderna respons på prestationerna. Det slutliga bedömningsbeslutet fattas av examenskommissionen.

Bedömare

De personer som bedömer examinandernas yrkesskicklighet ska ha god yrkeskunskap inom det aktuella området. Examenskommissionen och examensarrangören kommer överens om bedömarna i avtalet om anordnande av fristående examen.

Rättelse av bedömning

Examinanderna kan inom lagstadgad tid anhålla om rättelse av bedömning av den examenskommission som ansvarar för den aktuella examen.

En skriftlig begäran om rättelse riktas till examenskommissionen. Examenskommissionen kan efter att ha hört bedömarna besluta om en ny bedömning. Det går inte att genom besvär anhålla om ändring av examenskommissionens beslut som gäller rättelse av bedömning.

1.6 Betyg

Examenskommissionen beviljar examensbetyg och betyg för en eller flera avlagda examensdelar. Betyg över deltagande i förberedande utbildning ges av utbildningsanordnaren. Utbildningsstyrelsen har utfärdat direktiv om vilka uppgifter som ska framgå ur betyg för fristående examina, utbildning som förbereder för fristående examen och läroavtalsutbildning.

Betyg för en eller flera examensdelar ges på begäran. Examensbetyget, liksom betyget för en eller flera avlagda examensdelar, undertecknas av en representant för examenskommissionen och en representant för examensarrangören.

En anteckning om avlagd fristående examen i ett av Utbildningsstyrelsen godkänt yrkesbevis är ett intyg över avlagd examen som är jämförbart med ett examensbetyg. Examensarrangören skaffar och undertecknar yrkesbeviset. Yrkesbeviset är avgiftsbelagt för examinandena.

1.7 Utbildning som förbereder för fristående examen

Det går inte att ställa förhandsvillkor om deltagande i utbildning på dem som deltar i fristående examina. Examina avläggs ändå huvudsakligen i samband med förberedande utbildning.

Förberedande utbildning ska anordnas i enlighet med examensgrunderna. Utbildningen och examenstillfällena ska planeras utgående från examensdelarna. Den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen ska ges möjlighet att delta i examenstillfällena och avlägga fristående examen som en del av utbildningen.

2. UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR VILTMÄSTARE

Examensdelarna

Specialyrkesexamen för viltmästare omfattar fyra obligatoriska och sex valfria examensdelar. För att få examensbetyg ska examinanderna avlägga de obligatoriska delarna och minst tre av de valfria delarna.

De obligatoriska examensdelarna är

1. Kännedom om viltbranschens verksamhetsmiljö och lagstiftningen som berör branschen
2. Viltbiologi
3. Viltvård
4. Jakt.

De valfria delarna, av vilka examinanderna ska välja tre, är

5. Planering av vård av viltets livsmiljö
6. Utbildning och kommunikation
7. Företagsverksamhet inom viltbranschen
8. Viltforskning
9. Uppfödning och inplantering av vilt
10. Jakthundar.

3. KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR VILTMÄSTARE OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

OBLIGATORISKA DELAR

3.1 Kännedom om viltbranschens verksamhetsmiljö och lagstiftningen som berör branschen

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanderna känner i huvuddrag till finländsk och europeisk jaktkultur.</p>	<p>Kännedom om fångst- och jaktmetoder Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till finländska fångst- och jaktmetoder och deras historia • känner till de viktigaste nordiska och mellaneuropeiska fångstmetoderna • känner igen och kan jämföra skillnaderna mellan de vanligaste fångst- och jaktmetoderna. <p>Kännedom om jaktkultur och jaktförvaltning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vet vad som karaktäriserar finländsk jaktkultur och jaktförvaltning • känner till de viktigaste särdragen i nordisk och mellaneuropeisk jaktkultur • kan värna om och främja gott beteende i skog och mark. <p>Kännedom om viltvårdskultur Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vet vad som karaktäriserar finländsk viltvårdskultur • känner till de viktigaste särdragen i nordisk och mellaneuropeisk viltvårdskultur.
<p>Examinanderna känner till de finländska organisationerna inom viltbranschen.</p>	<p>Kännedom om organisationer som hänför sig till jakt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till lagstadgade och frivilliga jaktorganisationer • vet vilka uppgifter de lagstadgade och frivilliga organisationerna har • känner till organisationernas förvaltningsstruktur • vet hur övervakningen av jakt är organiserad • känner till jaktlicensförvaltningen.

<p>Examinanderna är insatta i lagstiftningen som berör viltbranschen.</p>	<p>Kännedom om jaktlagen och jaktförordningen Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • behärskar jaktlagen och -förordningen • känner till de viktigaste författningarna på lägre nivå som getts med stöd av jaktlagen och -förordningen • kan handla i enlighet med jaktlagen och -förordningen. <p>Kännedom om lagstiftningen som berör användning av jaktvapen Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till lagstiftningen om förvaring av vapen och patroner • känner till lagstiftningen om säker hantering av vapen • känner till lagstiftningen som berör omladdning av vapen. <p>Kännedom om djurskyddslagen och -förordningen Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • behärskar lagstiftningen om avlivning av djur • är insatta i djurskyddslagstiftningens allmänna krav. <p>Kännedom om övrig lagstiftning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till naturvårdslagen och -förordningen till de delar de berör viltbranschen • är insatta i lagen om jaktvårds- och jaktlicensavgift • känner till kötthygienlagen • känner till de viktigaste internationella avtalen och EU:s naturdirektiv om stora rovdjur.
<p>Examinanderna kan bedöma sina möjligheter att arbeta som anställd eller företagare inom viltbranschen.</p>	<p>Bedömning av egna möjligheter Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan beskriva sina egna möjligheter att arbeta som anställd eller företagare inom viltbranschen • kan definiera sina viktigaste utvecklingsbehov.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin kännedom om viltbranschens verksamhetsmiljö och lagstiftningen som berör branschen genom en separat examensprestation eller i samband med examensprestationer i andra examensdelar. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna känner till författningar och bestämmelser som berör viltbranschen. Bedömningsmaterialet består främst av prov, intervjuer, projektarbeten, rapporter och/eller andra presentationer. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

3.2 Viltbiologi

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna känner igen finländskt vilt och de mest betydande mellaneuropeiska viltarterna samt övriga viltekologiskt viktiga djur.	Identifiering av djur Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner igen finländskt vilt• känner av europeiskt vilt igen kronhjorten, fjällrenen, gemen, stenbocken, visenten, muntjaken och moripan• känner igen övriga viltekologiskt viktiga djur i Finland• identifierar skallar av finländskt däggdjursvilt• identifierar det finländska viltets bon och vildfåglars ägg• identifierar spår, matrester och lämningar efter vilt• skiljer mellan matresterna och lämningarna efter rovfåglar och efter rovdäggjur.
Examinanderna känner till och kan uppskatta viltbestånd.	Kännedom om viltbestånd och uppskattning av dem Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till viltbeståndens storlek och utbredning i Finland• förstår principerna för inventering av viltbestånd• är insatta i de vanligaste metoderna för uppskattning av viltbestånd• kan göra en viltinventering med den vanligaste metoden• kan i sitt arbete tillämpa den information uppskattningen av viltbeståndet givit.

<p>Examinanderna är insatta i kraven på livsmiljön hos finländskt vilt.</p>	<p>Kännedom om livsmiljökrav Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är så väl insatta i kraven på livsmiljö hos vilt att de kan beakta dem i viltvård och jakt.
<p>Examinanderna känner till reproduktionsbiologin hos finländskt vilt.</p>	<p>Kännedom om reproduktionsbiologi Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i reproduktionscykeln hos vilt • känner till reproduktionstakten hos vilt • känner till förutsättningarna för reproduktion hos vilt.
<p>Examinanderna förstår ekologiska grundbegrepp och är insatta i ekologin hos finländskt vilt.</p>	<p>Kännedom om ekologi Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • behärskar ekologiska grundbegrepp • känner till ekologiska särdrag hos olika viltarter • känner i huvuddrag till viltarternas populationsdynamik.
<p>Examinanderna är insatta i viltarternas anatomi och identifierar de viktigaste sjukdomarna och parasiterna.</p>	<p>Kännedom om viltarters anatomi och sjukdomar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan nämna de inre organen hos vildfåglar och däggdjursvilt • skiljer mellan ett friskt och ett sjukt inre organ • är insatta i de vanligaste viltsjukdomarnas och parasiternas livscykel och betydelse • känner till zoonoser och vilka risker de utgör för människan.
<p>Examinanderna kan bestämma ålder och kön på vilt.</p>	<p>Bestämning av ålder och kön Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan ur användnings- och beskattningssynvinkel bestämma åldern på vilt med tillräcklig noggrannhet, hos hjortdjur på basis av tandutveckling, -slitage och tandprov, hos hardjur på basis av förbeningen av brosk i handleden och hos fåglar på basis av fjädrarnas utveckling och slitage. • kan bestämma könet på vilt.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin kännedom om viltbiologi genom att bedöma och identifiera vilt, deras spår och efterlämningar samt genom att uppskatta viltbestånd och viltets livsmiljöer. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna kan identifiera inhemska viltarter och är insatta i viltekologi. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras prestationen med hjälp av annan bedömning av kunnandet, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

3.3 Viltvård

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna känner till viltets krav på livsmiljö.	Kännedom om livsmiljökrav Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till viltets krav på livsmiljö och kan beakta dem vid behandlingen av miljön.
Examinanderna kan utarbeta en viltvårdsplan.	Utarbetande av en plan Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan utarbeta en genomförbar, tydlig, logisk och snyggt utformad viltvårdsplan som innehåller alla viktiga delområden samt en beskattningsplan för viltbestånden som på ett heltäckande sätt beaktar de olika viltarterna.
Examinanderna kan utarbeta en beskattningsplan för älg-, vitsvanshjort- och rådjursbeståndet.	Utarbetande av beskattningsplan för älgbeståndet Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan göra upp en genomförbar, tydlig, logisk och snyggt utformad beskattningsplan för älgbeståndet, där det återstående beståndets storlek och struktur biologiskt och regionalt sett uppfyller målen och där planens område motsvarar minst en jaktvårdsförenings område• kan utnyttja resultat av beståndsuppskattningar• kan uppskatta ett bestånds avkastning på rätta grunder.
Examinanderna vet hur man kan förhindra viltskador och är insatta i skadeståndspraxis.	Förhindrande av viltskador Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till de viktigaste metoderna för att förebygga trafik-, jordbruks- och skogsskador• kan konstruera skydd.

	<p>Kännedom om skadeståndspraxis Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i gällande skadeståndslagstiftning och -bestämmelser • är medvetna om jaktorganisationens roll vid värdering av skador • är insatta i skadevärderingsförfarandet.
<p>Examinanderna kan organisera utfodring av vilt.</p>	<p>Organisering av utfodring Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vet vilka viltarter det lönar sig att utfodra • är medvetna om de största riskerna med utfodringen för viltet och naturen • kan välja rätta foder för de olika arterna samt uppskatta fodermängden som behövs • kan välja rätta utfodringsmetoder och eventuella utfodringsanläggningar för de olika arterna • kan tidsanpassa utfodringen rätt.
<p>Examinanderna kan planera och bedriva fångst av små rovdjur och icke fredade djur.</p>	<p>Fångstplanering Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan relatera fångsteffekten till området • kan välja lämpliga fångstmetoder för de olika arterna • kan organisera fångst av små rovdjur. <p>Bedrivande av fångst Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till lagstiftningen som berör fångstmetoder • behärskar de viktigaste fångstmetoderna och -anordningarna • kan genomföra fångsten från början till slut.
<p>Examinanderna kan planera och anlägga en närings- och skyddsplats för vilt.</p>	<p>Kännedom om viltåkerväxter Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja rätta viltåkerväxter beroende på viltart och växtplats • vet hurdana gödsel- och utsädesmängder som behövs • känner till såningstiderna för de vanligaste viltåkerväxterna.

	<p>Kännedom om naturliga närings- och skyddsväxter Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till de viktigaste naturliga närings- och skyddsväxterna för vilt • kan välja lämpliga naturliga närings- och skyddsväxter beroende på viltart och växtplats • kan sköta naturliga närings- och skyddsväxter rätt ur viltets synvinkel. <p>Anläggning av närings- och skyddsplats för vilt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan använda motorsåg, röjningssåg och buskklippare säkert, effektivt och ergonomiskt samt underhålla dem under användningen • kan använda en jordbrukstraktor samt jordbearbetnings- och såningsredskap säkert, ekonomiskt och effektivt • kan göra de justeringar på maskiner och anordningar som behövs för anläggandet av näringsplatsen • kan anlägga en närings- och skyddsplats för vilt maskinellt.
<p>Examinanderna kan bygga olika anläggningar och konstruktioner för viltvård och jakt.</p>	<p>Byggande av anläggningar och konstruktioner Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bygga anläggningar och konstruktioner efter ritningar • kan välja material till konstruktionerna som är förnuftiga ur totalekonomisk synvinkel • kan bygga en anläggning eller konstruktion och använder arbetsredskap och maskiner på ett ergonomiskt och säkert sätt • kan bygga en anläggning eller konstruktion så att arbetsresultatet är ändamålsenligt.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sina färdigheter i viltvård genom att utarbeta en viltvårdsplan, en beskattningsplan för älgbeståndet och genom att anlägga en viltåker. Dessutom bedriver examinanderna fångst av små rovdjur eller icke fredade djur och bygger en anläggning eller konstruktion för viltvård eller jakt. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna har planeringsförmåga och behärskar metoderna. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras presta-

tionen med hjälp av annan bedömning av kunnandet, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

3.4 Jakt

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanderna kan ordna ett jaktevenemang och övervaka jakt.</p>	<p>Arrangerande av jakt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till typiska europeiska och nordiska jaktformer i sådan omfattning att de kan delta som jägare i jakter. • kan tryggt och obehindrat ordna och leda typiska jakter i Finland • kan övervaka en jakt enligt lagen (kort för jaktövervakare eller motsvarande uppgifter) • kan organisera spårning av sårat vilt och vid behov också själva sköta spårningen. <p>Kunskap om jaktmetoder och fångsttekniker Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i lagstiftningen som berör fångstanordningar och jaktmetoder • behärskar de vanligaste jaktmetoderna och fångstteknikerna.
<p>Examinanderna känner till jaktvapen och deras konstruktion, funktion och lämplighet för olika jaktformer.</p>	<p>Kännedom om och hantering av jaktvapen Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till de vanligaste vapentyperna, vapentillverkarna och vapnen • är insatta i användningen av olika krutvapen och jaktbågar och hur de lämpar sig för olika jaktevenemang • vet hur man hanterar, förvarar och underhåller vapen på ett tryggt sätt • kan använda jaktvapen på ett tryggt och ändamålsenligt sätt och skjuta säkra och trygga skott mot vilt med hagelgevär, gevär och med jaktbåge i typiska jakt-situationer • känner till ammunitionens konstruktion och ballistik samt grunderna för omladdning av ammunition.

<p>Examinanderna kan ta ur och flå viltbyte.</p>	<p>Urtagning av viltbyte Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till kraven på kvalitet och hantering av viltkroppar som går till försäljning • kan tappa ett bytesdjur på blod • kan snyggt och obehindrat ta ur hjortdjur, björn och vildsvin med beaktande av de skador och orenheter som skottet orsakat och så att det inte uppkommer mera skador på vävnader, organ eller skinn som skulle försämra deras kvalitet • kan av ett viltbyte ta tillvara de vanligaste, användbara delarna för vidareförädling • kan placera det urtagna djuret att förkyls och luftas. <p>Flåning av viltbyte Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja den rätta metoden att flå ett djur, beroende på art, storlek och skinnkvalitet • kan med handverktyg flå hjortdjur, björn och vildsvin snyggt och obehindrat med en lämplig metod utan att skada skinnen eller köttet • kan öppna skinnen på benen längs rätta linjer och såga av benen på hjortdjur och vildsvin på rätta ställen, lösgöra klorna på en björnkropp så att de blir kvar i fällan utan överlopps ben- eller brosksubstans och kan ta loss svansbenet på ett hjortdjur utan att skada svansen • kan ta loss huvudet från en djurkropp på rätt sätt • kan avlägsna hematom och nedsmutsade delar från en djurkropp • kan salta skinn på rätt sätt.
<p>Examinanderna kan stycka vilt.</p>	<p>Styckning av hjortdjur, björn och vildsvin Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till delarna på hjortdjurs-, björn- och vildsvinskroppar och vet namnen på de kroppsdelar som skurits fria från ben • kan stycka älg, björn och vildsvin obehindrat och hygieniskt

	<ul style="list-style-type: none"> • kan skära en djurkropp fri från ben enligt givna mål • kan underhålla de handverktyg som behövs vid styckning och skärning • kan stycka vilt så att slutresultatet är en finslipad produkt.
<p>Examinanderna kan pälsa av och tana olika pälsviltarter.</p>	<p>Pälsning och taning av pälsvilt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan obehindrat pälsa av pälsvilt med en lämplig metod i enlighet med gällande standarder • kan rengöra och skrapa skinnet • kan tana pälsskinn på rätt sätt • kan finslipa pälsskinn.
<p>Examinanderna kan tillverka troféer av huvud eller tänder från hjortdjur, rovdjur, vildsvin eller bäver enligt kundens önskemål.</p>	<p>Tillverkning av trofé av tänder eller huvud från hjortdjur, rovdäggdjur, vildsvin eller bäver Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan med en lämplig metod tillverka en arttypisk trofé av tänder eller huvud • är insatta i de vanligaste metoderna som används för trofétillverkning • kan finslipa arbetet och montera trofén på en platta • kan packa trofén så att den inte skadas vid transport.
<p>Examinanderna känner till de vanligaste jakthundsraser i Finland och hur de används vid jakt.</p>	<p>Kännedom om jakthundsraser Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner igen de jakthundsraser som används i Finland och vet vilken rasgrupp de tillhör. <p>Kännedom om användningen av jakthundsraser Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till vad som kännetecknar användningen av jakthundsraser och rasgrupper • kan utgående från jaktform och omständigheter välja en hundras som passar bra för jakten • känner till de vanligaste jakthundsproven för olika rasgrupper och huvudprinciperna för genomförandet av dem.

<p>Examinanderna behärskar grundträning av hundar.</p>	<p>Kunskap om grundträning av hundar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i principerna för hundträning • vet hur grundträning av hund går till.
<p>Examinanderna känner till vaccinationsföreskrifter och andra veterinärmedicinska direktiv för jakthundar samt lagar och bestämmelser som berör hållning och användning av hund i jaktsyfte.</p>	<p>Kännedom om veterinärmedicinska direktiv för jakthundar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i vaccinationsföreskrifterna för jakthundar • känner till bestämmelser om export och import av hundar. <p>Kännedom om lagar och bestämmelser som berör hållning och användning av hund i jaktsyfte Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i lagstiftningen som reglerar användningen av jakthundar • känner till lagstiftningen och reglerna som berör hundhållning.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sina jaktfärdigheter genom att ordna ett jaktevenemang som inkluderar användning av hund, utföra ett prov i vapenhantering och genom att hantera ett byte. I den här examensdelen fästs vikt vid att jaktevenemanget och vapenhanteringen sker tryggt och behandlingen av bytet är hygienisk. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras prestationen med hjälp av annan bedömning av kunnandet, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

VALFRIA EXAMENSDELAR

3.5 Planering av vård av viltets livsmiljö

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna känner till grunderna för skogsplanering, kan beakta skogsviltets behov i skogshantering och utarbeta en plan för skogsvilt.	<p>Kännedom om skogsbruksplaner Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none">• är insatta i grundbegreppen inom skogsbruk• kan använda en skogsbruksplan• känner till grunderna för indelning av skog i skogsfigurer• vet hur man kan skriva in viltvårdsrekommendationer i en skogsbruksplan. <p>Beaktande av skogsviltets behov i skogshantering Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none">• känner till de viktigaste närings- och skyddsväxterna för skogsvilt• kan i skogshantering beakta olika viltarters behov. <p>Utarbetande av plan för skogsvilt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none">• kan samla in och kartlägga fakta om viltet som finns på området• kan utarbeta en genomförbar, tydlig och logisk plan för skogsvilt, som beaktar både skogshantering och förnuftig vård av skogsviltets livsmiljö• kan motivera sina val ur synvinklar som är viktiga med tanke på planens genomförande och områdets användning.
Examinanderna är insatta i grunderna för miljöplanering inom lantbruket, kan i sitt arbete beakta livsmiljökraven hos fåltvilt och göra upp en plan för fåltvilt.	<p>Kännedom om miljöplanering inom lantbruk Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none">• är insatta i grundbegreppen inom lantbruk• känner till grunderna för miljöplanering inom lantbruk• känner till vilka möjligheter EU:s miljöstödsystem erbjuder för viltvården.

	<p>Beaktande av livsmiljökraven hos fältvilt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till de viktigaste närings- och skyddsväxterna för fältvilt • kan beakta kraven på fältviltets livsmiljö och anpassa dem i praktiskt lantbruk. <p>Utarbetande av plan för fältvilt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan samla in viktiga vilt- och miljöfakta som grund för planen • kan utarbeta en genomförbar, tydlig och logisk plan för fältvilt, som beaktar viltvårdens och miljövårdens behov samt odling och annan markanvändning • kan motivera sina val ur synvinklar som är viktiga med tanke på planens genomförande och områdets användning.
<p>Examinanderna är insatta i grunderna för våtmarksplanering, kan beakta livsmiljökraven hos vattenvilt och annat vilt som utnyttjar våtmarkerna och kan utarbeta en våtmarksplan.</p>	<p>Våtmarksplanering Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i grundbegreppen inom vattenbyggande • känner till grunderna för våtmarksplanering och förutsättningarna att genomföra planerna • förstår våtmarkernas betydelse för vilt och vattenvård. <p>Beaktande av livsmiljökrav hos vattenvilt och annat vilt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till de viktigaste närings- och skyddsväxterna för vattenvilt och annat vilt som utnyttjar våtmarkerna • kan i våtmarksvård beakta livsmiljökraven hos vattenvilt och annat vilt som utnyttjar våtmarkerna. <p>Utarbetande av våtmarksplan Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan samla in viktiga vilt- och miljöfakta som grund för våtmarksplanen • kan utarbeta en genomförbar, tydlig och logisk våtmarksplan, som beaktar livsmiljökraven hos vattenvilt och annat vilt som utnyttjar våtmarkerna, ekologisk användning av våtmarksområdena samt

	<p>vården av vattenviltets livsmiljö och övrig markanvändning</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan motivera sina val ur synvinklar som är viktiga med tanke på planens genomförande och områdets användning.
<p>Examinanderna känner till begränsningarna samt ansöknings- och anmälningsförfarandet för tillstånd som berör vården av livsmiljöer.</p>	<p>Kännedom om tillstånds- och anmälningsförfaranden Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till ansöknings- och anmälningsförfarandet för tillstånd som anknyter till vården av livsmiljöer • kan vid planering beakta gällande begränsningar av mark- och våtmarksanvändningen.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar att de kan planera vård av viltets livsmiljöer genom att utarbeta en plan för skogsvilt eller fåltvilt eller en våtmarksplan. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna känner till livsmiljökraven hos vilt och kan utarbeta planer som anknyter till dem. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras prestationen med hjälp av annan bedömning av kunskanden, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

3.6 Utbildning och kommunikation

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanderna behärskar den teoretiska grunden för utbildning och kommunikation.</p>	<p>Teoretisk grund för utbildning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till de vanligaste inlärningsmetoderna och kan välja en metod som lämpar sig för deras undervisning • känner till de vanligaste undervisningsmetoderna och –hjälpmedlen och kan välja en som är lämplig • känner till de viktigaste faktorerna som påverkar undervisningen för olika målgrupper (barn, ungdomar, vuxna och yrkesmän inom branschen) • är medvetna om utbildarens vanligaste roller och behärskar själva åtminstone rollerna som organisatör och sakkunnig • kan kommunicera flytande och sakligt • behärskar den fackterminologi som behövs i utbildningen

	<ul style="list-style-type: none"> • kan skaffa den information som behövs i utbildningen ur olika källor samt utvärdera och strukturera den. <p>Teoretisk grund för kommunikation Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är medvetna om kommunikationens mål och betydelse samt dess viktigaste möjligheter och utmaningar inom viltbranschen • känner till de olika skedena i en informationskampanj och principerna för genomförandet • är insatta i mediepraxis och de viktigaste etiska principerna i kommunikation och beaktar dem i sitt arbete • känner till de viktigaste kommunikationsmetoderna och -medlen inom viltbranschen • är insatta i de viktigaste lagarna, förordningarna och bestämmelserna som berör kommunikation inom viltbranschen • känner till det viktigaste innehållet i och målgrupperna för kommunikationen inom viltbranschen • kan förutspå riskfaktorer i anslutning till kommunikationen • kan skaffa den information som behövs för kommunikationen ur olika källor samt utvärdera och strukturera den.
<p>Examinanderna kan planera och genomföra en informationskampanj för viltbranschen.</p>	<p>Planering och genomförande av informationskampanj Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan planera en informationskampanj med beaktande av målgruppen, givna resurser och tidtabellen • kan genomföra informationskampanjen etappvis från början till slut med hjälp av kommunikationsmedel och -kanaler som lämpar sig för viltbranschen och resurserna • kan utarbeta sakliga och tydliga broschyrer och stödmaterial, t.ex. ett skriftligt meddelande eller marknadsföringsbrev • kan producera eller låta producera reklam för viltbranschen som stödjer kommunikationens mål

	<ul style="list-style-type: none"> • kan presentera viltbranschen tydligt och sakligt med beaktande av målgruppens och kommunikationens mål (t.ex. på mässor, i media eller på Internet) • kan ta emot och hantera respons som berör kommunikationen på ett sakligt och konstruktivt sätt.
<p>Examinanderna kan planera och genomföra utbildning som anknyter till viltvård eller jakt.</p>	<p>Planering och förberedande av utbildning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan fastställa realistiska mål, innehåll, tillvägagångssätt och kostnader för utbildningen • kan planera utbildningen enligt målgruppen så att den bildar en tydlig helhet • kan välja och utrusta lärmiljön eller –miljöerna enligt målgruppen, utbildningens mål, innehåll och resurser • kan sammanställa tydligt utbildningsmaterial som lämpar sig för den valda undervisnings- och inlärningsmetoden. <p>Genomförande av utbildningen Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan inleda utbildningen på ett motive- rande och inspirerande sätt • kan behandla ämnet i enlighet med den valda undervisningsmetoden inom planerad tid med hjälp av lämpligt undervisningsmaterial • kan åskådliggöra, abstrahera och strukturera ämnesinnehållet så att lärandet är möjligt med den valda metoden • kan samla in respons av deltagarna och på basis av sina observationer och responsen realistiskt bedöma om utbildningen varit lyckad.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sina kunskaper i utbildning och kommunikation genom att planera och genomföra en informationskampanj och ett informationsmöte som anknyter till viltbranschen. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna behärskar helheten och den valda metoden. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras prestationen med hjälp av annan bedömning av kunnandet, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

3.7 Företagsverksamhet inom viltbranschen

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna är medvetna om de viktigaste förutsättningarna och möjligheterna att verka som företagare inom viltbranschen.	Kännedom om förutsättningar och möjligheter att verka som företagare Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan inom sitt eget område kartlägga möjligheterna att bedriva affärsverksamhet inom viltbranschen• kan realistiskt bedöma sina egna möjligheter att verka som företagare inom viltbranschen• vet vad som är karaktäristiskt för företagsverksamhet inom viltbranschen• är insatta i lagar och förordningar som reglerar företagsverksamhet och förstår hur de påverkar företagsverksamhet inom viltbranschen• kan anlita sakkunnigtjänster som behövs för att grunda ett företag.
Examinanderna kan göra upp en genomförbar plan för affärsverksamhet inom viltbranschen.	Utarbetande av affärsidé Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan tillsammans med sakkunniga utarbeta en genomförbar affärsidé• kan använda affärsidén som grund för planeringen och drivandet av affärsverksamheten. Kännedom om marknadsanalyser Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till marknaden och konkurrensläget för de egna produkterna och tjänsterna• förstår riskerna och möjligheterna i den egna företagsverksamheten. Kännedom om företagsformer Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till särdragen hos olika företagsformer• kan tillsammans med sakkunniga välja den lämpligaste företagsformen för sin företagsverksamhet.

	<p>Planering av företagets ekonomi</p> <p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan tillsammans med sakkunniga göra upp en lönsamhetsberäkning som motsvarar viltföretagets behov • förstår principerna för prissättning av produkter och tjänster och kan prissätta sina produkter och tjänster på ett lönsamt och marknadsinriktat sätt • vet vilka möjligheter bokförings- och andra ekonomitjänster erbjuder • känner till de viktigaste finansieringsalternativen för företagsverksamhet och kan välja ett lämpligt alternativ för sitt företag • känner till och kan utnyttja eventuella stöd för grundandet och finansieringen av företaget. <p>Kund- och nätverksrelationer</p> <p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • förstår vikten av kund- och nätverksrelationer för att ett företag inom viltbranschen ska löna sig • är medvetna om de olika skedena och metoderna för att skaffa kunder och bilda nätverk • känner till de viktigaste sätten att marknadsföra företag.
<p>Examinanderna kan verka som företagare eller representant för företagare inom viltbranschen.</p>	<p>Företagare inom viltbranschen</p> <p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja lönsamma verksamhetsalternativ som lämpar sig för marknadsläget • kan planera och prissätta sina produkter eller tjänster med beaktande av faktorer som inverkar på lönsamheten och marknaden • kan utnyttja bokförings- och andra ekonomitjänster på ett lönsamt sätt • kan tolka och dra nytta av de viktigaste nyckeltalen som fås från bokföringen och bokslutet • kan på basis av nyckeltal och marknadsläge bedöma möjligheterna att utveckla den ekonomiska verksamheten • kan skapa kund- och nätverksrelationer som främjar företagsverksamheten.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet genom att utarbeta en affärsverksamhetsplan för ett företag inom viltbranschen eller genom att verka som företagare eller representant för företagare inom viltbranschen. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna behärskar marknadsinriktad, lönsam företagsverksamhet. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras prestationen med hjälp av annan bedömning av kunnandet, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

3.8 Viltforskning

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna känner i huvuddrag till finländsk viltforskning.	Kännedom om viltforskning Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till organisationer som bedriver viltforskning• känner i huvuddrag till olika forskningsorganisationers och deras olika avdelningars forskningsobjekt.
Examinanderna känner till centrala metoder för viltforskning.	Kännedom om forskningsmetoder Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• är insatta i grundprinciperna för vetenskaplig forskning och dess olika skeden• behärskar telemetriuppföljning• kan utföra en analys av viltbyte• kan bestämma ett djurs ålder.
Examinanderna behärskar principerna för insamling av forskningsmaterial.	Kunskap om principerna för insamling av forskningsmaterial Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• förstår vilka krav forskningsmetoden ställer på insamlingen av material• förstår metodens konstans• förstår kontrollgruppens betydelse i jämförande forskning.
Examinanderna kan ta forskningsprover och lagra dem.	Tagning och lagring av forskningsprov Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan ta blodprov enligt anvisningar• kan ta vävnadsprov enligt anvisningar• kan ta prov som behövs för åldersbestämning enligt anvisningar• kan ta vingprov enligt anvisningar

	<ul style="list-style-type: none"> • kan lagra proverna de tagit enligt anvisningar.
Examinanderna kan söka och förstå forskningsinformation.	<p>Sökning och förståelse av forskningsinformation</p> <p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan söka information ur olika forskningskällor • känner till hur vetenskapliga publikationer är uppbyggda • kan ur en forskningsrapport plocka ut de viktigaste forskningsresultaten och –slutsatserna • kan förmedla information de läst.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet i viltforskning genom att samla in forskningsmaterial (vilttriangelräkning, sjöfågelräkning e.d.) och genom att ta forskningsprover. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna kan samla in data som anknyter till uppföljning av viltbestånden. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras prestationen med hjälp av annan bedömning av kunnandet, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

3.9 Uppfödning och inplantering av vilt

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna är insatta i grunderna för kläckeriverksamhet och viltuppfödning.	<p>Kunskap om grunderna för viltuppfödning</p> <p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är medvetna om uppfödningens betydelse, möjligheter och största risker • kan redogöra för de viktigaste punkterna i de olika inriktningalternativen av viltuppfödning • är insatta i de viktigaste lagarna, förordningarna och bestämmelserna som berör viltuppfödning • vet var man kan få hjälp av sakkunniga för att utveckla sin verksamhet • kan handla enligt lagar, förordningar och författningar • känner till specialkraven hos vilt som uppföds för att inplanteras.

<p>Examinanderna är insatta i de artspecifika kraven vid uppfödning vildfåglar (fasan, raphhöna, gräsand) och däggdjursvilt (rådjur, dovhjort, vitsvanshjort, vildsvin, mufflon).</p>	<p>Kännedom om artspecifika krav hos vildfåglar och däggdjur Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja lämplig miljö för uppfödning av olika viltarter • kan bygga lämpliga farmer eller inhägnader för olika arter och situationer med lämpliga material och arbetsmetoder • kan sköta olika arter på rätt sätt med rätta redskap och med beaktande av djurens antal, ålder, reproduktion och årstid samt välja ändamålsenliga redskap för arbetet.
<p>Examinanderna behärskar farmhygien och kan förebygga sjukdomar som förekommer i viltuppfödning.</p>	<p>Farmhygien och förebyggande av sjukdomar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja och tillämpa olika alternativ när det gäller farmhygien på ett produktions-effektivt och korrekt sätt • skiljer mellan ett friskt och ett sjukt djur • kan utföra de vanligaste åtgärderna för att förebygga sjukdomar • kan vid eventuell sjukdom förebygga att ytterligare skador uppstår på farmen.
<p>Examinanderna är insatta i kläckning av olika vildfåglar.</p>	<p>Kläckning av vildfåglar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i principerna för kläckning av olika vildfåglar • känner till äggets konstruktion och vilka förändringar det genomgår under kläckningen • kan samla in, välja och lagra ägg som är avsedda för kläckning på rätt sätt • är insatta i kläckning av vildfåglar med surrogathona • förstår funktionsskillnaderna mellan olika äggkläckningsmaskiner och kan obehindrat använda och underhålla dem • behärskar maskinell kläckning av olika arter.
<p>Examinanderna behärskar inplantering och flyttning av vilt.</p>	<p>Inplantering och flyttning av vilt Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är medvetna om föreskrifter och bestämmelser som berör flyttning av uppfött

	<p>vilt i terrängen</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i de viktigaste sociala, ekologiska och ekonomiska kraven och riskerna som är förknippade med inplantering och flyttning av vilt • kan bedöma kostnaderna för olika inplanteringsalternativ samt hur ändamålsenliga och lämpliga de är för området • kan inplantera eller flytta minst en uppfödd viltart i terrängen i enlighet med föreskrifter och bestämmelser samt artspecifika krav.
--	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin kunskap om uppfödning och inplantering av vilt genom att utföra inplanterings- och flyttningsarbeten. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna har kännedom om föreskrifter och bestämmelser om uppfödning, flyttning och inplantering av vilt samt behärskar artspecifika krav. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras prestationen med hjälp av annan bedömning av kunnandet, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

3.10 Jakthundar

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna är insatta i de olika skedena av hundens utveckling från valp till vuxen hund och hur utvecklingens betydelse för hundhållningen.	<p>Kännedom om hundens utveckling Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till hundens normala fysiska och psykiska utveckling • vet hur hunden utfodras i de olika skedena av utvecklingen • vet vad man kan och ska lära hunden under de olika skedena av utvecklingen.
Examinanderna är insatta i grundläggande hälsovård för hundar och identifierar de vanligaste strukturella felen.	<p>Kunskap om grundläggande hälsovård för hundar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i vaccinationsföreskrifterna • kan avlägsna parasiter från en hund • kan förbinda och sköta sår • kan ge första hjälpen till en hund. <p>Identifiering av strukturella fel Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifierar de viktigaste strukturella felen

	<p>hos en hund (tanddefekter, svansfel, sporrar, dolda testiklar och navelbråck)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utgående från användningssyftet avgöra när en hunds uppbyggnad är frisk (benens vinklar och rygglinjen).
Examinanderna kan dra försorg om en hunds fysiologiska behov i dess olika livsskeden.	<p>Försorg om hundens fysiologiska behov Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan sörja för vården av stöd- och rörelseorgan samt muskler i hundens olika livsskeden.
Examinanderna känner till jakthundsprov och -utställningar samt anknytande terminologi.	<p>Kännedom om jakthundsprov Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i reglerna för jakthundsprov och hur proven går till • känner till terminologin som används i proven • känner till vilka tillstånd som behövs för att ordna proven och hur man ansöker om dem. <p>Kännedom om jakthundsutställningar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till Finska Kennelklubbens utställningsregler och anknytande terminologi • vet hur man ansöker om tillstånd för utställningarna.
Examinanderna behärskar principerna för hunduppfostran och -avel.	<p>Kännedom om principerna för hundavel och -uppfostran Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till det viktigaste om en hunds genetiska grund • vet betydelsen av genetisk variation för hundens uppbyggnad, hälsa och användning • är medvetna om de centrala målen för förhindrande av ärftliga fel och sjukdomar och kan dra nytta av PEVISA-programmet (motarbetande av ärftliga fel och sjukdomar) • är insatta i principerna för rasspecifik utveckling och ideologin om bevarande av hundens samhällsnyttiga roll • kan på basis av jaktprovresultat bedöma en jakthunds viktigaste egenskaper och möjligheterna att utveckla dem

	<ul style="list-style-type: none"> • känner till vilka möjligheter träningen ger för kontroll och utveckling av jakthundens egenskaper • identifierar en bra miljö för hunduppföstran och förstår dess betydelse för hundens uppväxt och utveckling • är insatta i principerna i fråga om betäckning, dräktighet och valpning.
Examinanderna behärskar principerna för bruksträning av olika jakthundar och kan träna någon jakthundras för sitt rassetypiska användningssyfte och jaga med den.	<p>Kännedom om principerna för bruksträning av jakthundar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • är insatta i principerna för bruksträning av jakthundar • känner till lagstiftningen som berör träning av hundar. <p>Träning av jakthund och jakt med den Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan träna en jakthund för sitt rassetypiska användningssyfte • klarar av att hantera en hund • vet hur man tränar en jakthund att i en jaktsituation bete sig på det sätt som är typiskt för rasen • kan jaga med hunden på det sätt som är typiskt för rasen.
Examinanderna känner till organisationsverksamheten i anslutning till hundar.	<p>Kännedom om organisationsverksamhet Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vet hur Finska Kennelklubben fungerar • är insatta i FKK:s uppgifter och roll i kennelverksamheten • känner till rasorganisationernas uppgifter och roll i förhållande till Kennelklubben.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet i examensdelen om jakthundar i ett tränings- eller jaktevenemang med jakthund. I den här examensdelen fästs vikt vid att examinanderna behärskar träning och användning av jakthund. Till den del yrkesskickligheten som krävs i examensdelen inte kan påvisas i examensprestationen, kompletteras prestationen med hjälp av annan bedömning av kunnandet, såsom intervjuer, uppgifter eller med andra tillförlitliga metoder. Examinandens självvärdering kan användas för att precisera bedömningen av yrkesskickligheten.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen
Pb 380
00531 Helsingfors
tfn: 040 348 7555
www.utbildningsstyrelsen.fi